

Jaarverslag 2018

Gbs De Wierde Winsum

door het bestuur van Gereformeerde Schoolvereniging Westernieland e.o.
april 2019

Woord vooraf

Met dit jaarverslag 2018 legt het bestuur van de Gereformeerde Schoolvereniging Westernieland e.o. verantwoording af aan het Ministerie van OCW, aan ouders, werknemers, MR en andere belanghebbenden, over het door haar gevoerde beleid in 2018 op gbs De Wierde in Winsum.

Het jaarverslag bestaat uit een verantwoording van het gevoerde beleid en een financiële verantwoording (vergezeld van een accountantsverklaring).

In dit woord vooraf schetsen we kort de meest in het oog springende ontwikkelingen en gebeurtenissen op onze school in 2018.

Wat gebeurde er in 2018? Enkele in het oog springende ontwikkelingen.

In 2018:

- Is door het team ervaring opgedaan met nieuwe onderwijsmethodes, die bij de start van het schooljaar 2017-2018 zijn ingevoerd;
- startten de leerkrachten in de groepen 1 en 2 met werken met Leerlijnen in ParnasSys;
- was er extra 1-op-1-ondersteuning nodig voor twee NT2-leerlingen;
- startte in het voor- en het najaar een groep kinderen met een typecursus via school
- werd in een pilot ervaring opgedaan met een Talentgroep Praktijk
- trad de nieuwe privacywet AVG in werking
- maakten leerkrachten voor het eerst gebruik van de ouderapp Parro om de lijntjes nog korter te maken
- troffen bestuur en directie voorbereidingen voor een nieuwe bestuursstructuur (van uitvoerend naar toezichthoudend) door het opstellen van een nieuwe toezichtkader
- kwamen er na stakingen in het onderwijs werkdruk gelden beschikbaar in het schooljaar 2018-2019, die in overleg met het team zijn ingezet
- gingen twee werknemers met pensioen, waaronder een lid van de duo-directie
- kwam een nieuwe medewerker in dienst, in groep 4
- waren twee werknemers (langdurig) ziek
- vonden twee teamstudiedagen plaats, over:
 - 'Werken vanuit de bedoeling'
 - 'Eigenaarschap' en het gebruik van de methode Levend WaterEn gingen de teamleden tijdens een derde studiedag met een eigen leervraag op bezoek bij andere scholen.
- werd het vernieuwde schoolplein feestelijk in gebruik genomen
- heeft de school zich aangemeld voor de landelijke pilot 'Gasloze en Frisse Scholen'
- is na negatief bericht hierover besloten om zelf een eerste stap te zetten in verduurzaming door vervanging van enkel glas door HR++ met kunststof kozijnen

- werd na een uitgebreid proces door een werkgroep van ouders, teamleden, directie en TSO-coördinator aan het bestuur geadviseerd over verandering van Lestijden en organisatie pauzes met ingang van het schooljaar 2019-2020
- werd besloten tot de aanschaf van Chromebooks per 1 januari 2019 en de invoering van Parro om de lijntjes met ouders nog korter te maken

Deze en andere zaken worden na een algemene introductie van de school(vereniging) en het bestuur in hoofdstuk 1 verder uitgewerkt in de hoofdstukken 2 t/m 5. In deze hoofdstukken verantwoordt het bestuur zich achtereenvolgens over het gevoerde beleid ten aanzien van Onderwijs & Resultaten, Personeel & Organisatie, Huisvesting & Middelen en Financiën.

Hoofdstuk 6 vormt een vooruitblik voor de komende jaren. Tot slot vindt u in hoofdstuk 7 nog een verantwoording van het bestuur over aanvullende onderwerpen waarover het bestuur van overheidswege verantwoording dient af te leggen.

Namens het bestuur,
Gerard Berghuis
(voorzitter)

Winsum, 12 juni 2019

Inhoud

Woord vooraf.....	2
1 Wat voor school is gbs De Wierde?.....	5
1.1 Juridische structuur	5
1.2 Missie en visie van de school	5
2 Onderwijsbeleid & behaalde resultaten	9
2.1 Het gevoerde beleid	9
2.2 Samenwerking	10
2.3 Kwaliteitszorg	11
2.5 Uitstroomgegevens.....	17
3 Personeel & Organisatie.....	18
3.1 Personeelsbeleid	18
3.2 Organisatiestructuur	19
4 Huisvesting & ICT.....	20
5 Financieel beleid.....	21
5.1 Gevoerd financieel beleid	21
5.2 Treasury- en financieringsbeleid	24
5.3 Overige financiële informatie	24
6 De toekomst.....	29
6.1 Opsomming voor onze school relevante ontwikkelingen	29
6.2 Toelichting van enkele relevante ontwikkelingen	31
6.2 Risico- en kansenparagraaf	34
7 Overige informatievereisten	37
7.1 Horizontale verantwoording.....	37
7.2 Klachtenregeling	38
7.3 Naschoolse en tussenschoolse opvang	38
7.4 Prestatiebox.....	38
7.5 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	38
7.6 Code Goed Bestuur in het primair onderwijs	39
7.7 Risicobeheersings- en controlesysteem.....	39
7.8 Bestuursverklaring.....	40
7.9 Verslag Toezichthoudend Orgaan	40

1 Wat voor school is gbs De Wierde?

1.1 Juridische structuur

Gbs De Wierde is als zelfstandige schoolvereniging met een school die in leerlingenaantal varieert van tussen 180 en 200 leerlingen (182 leerlingen op peildatum 1 oktober 2017). De school en de schoolvereniging zijn gevestigd in Winsum. De kinderen die er naar school gaan komen uit Winsum en omliggende kernen. De Wierde is daarmee een streekschool.

De naam van de schoolvereniging is 'Gereformeerde Schoolvereniging Westernieland e.o.'. Westernieland is de plaats waar de schoolvereniging op 14 juli 1906 is opgericht en waar de school eerder was gevestigd. De schoolvereniging staat onder nummer 40024230 ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Groningen.

1.2 Missie en visie van de school

De kernactiviteit van het bevoegd gezag is het bieden van gereformeerd basisonderwijs van goede kwaliteit voor Winsum en omstreken.

Onze missie

We willen samen met de ouders, als eerst verantwoordelijken, de kinderen die ons zijn toevertrouwd, in onderwijs en opvoeding tot bloei laten komen, door hen te helpen als kind van God een eigen identiteit te ontwikkelen. Dit doen we door hun talenten aan te spreken, nieuwsgierigheid aan te wakkeren en hen te helpen bij het ontwikkelen van de kennis, houding en vaardigheden die zij nodig hebben om als christen een eigen plek in te nemen en verantwoordelijkheid te dragen in de samenleving.

Onze visie

Levensbeschouwelijke visie

Het meest kenmerkende voor gbs de Wierde is dat onze school een christelijke school is. Op onze school ontvangen de kinderen onderwijs vanuit een christelijke visie op de mens en op de samenleving; vanuit de overtuiging dat God de wereld en ook de mensen heeft geschapen, met een bedoeling: Hij wil een relatie met ons. We zijn als mens naar Gods beeld geschapen met de opdracht voor Zijn schepping te zorgen. God heeft ieder mens (dus ook ieder kind) uniek geschapen met een eigen karakter en met bijzondere gaven. God heeft de mens geschapen met een vrije wil. Maar door voor zichzelf te kiezen in plaats van voor God, heeft de mens zich afgekeerd van God, waardoor hij zijn doel mist. Door zonder God te willen leven, hebben wij God diep gekwetst. Desondanks reikt Hij ons weer de hand, door zijn Zoon Jezus de straf te laten dragen die wij als mensen hadden verdiend. Dat is pure genade. Hij heeft ons in Christus onvoorwaardelijk lief. Als wij dat enorme cadeau van genade aangrijpen, mogen we weer in verbondenheid met Hem leven. We hebben uitzicht op een toekomst na dit leven waarin we één met God zullen zijn, waarin we Zijn liefde volmaakt mogen ervaren en helemaal tot ons doel komen. Maar ook nu al,

in deze wereld vol gebrokenheid, mogen we in verbondenheid met hem leven en in Jezus' voetsporen treden, die naar de wereld kwam om te dienen. Op die manier wordt zijn Koninkrijk ook nu al zichtbaar.

Onderwijskundige visie

Een kind is meer dan rekenen en taal; we gaan voor de brede ontwikkeling van kinderen. De leerkracht vervult een cruciale rol in het onderwijs aan de kinderen. In de kennis- en netwerksamenleving verschuift de focus bij de leerkracht, van het overbrengen van kennis naar het helpen ontwikkelen van vaardigheden die nodig zijn in de 21e eeuw: samenwerken, creativiteit, ICT-geletterdheid, communiceren, probleemoplossend vermogen, kritisch denken en sociale en culturele vaardigheden. Om deze vaardigheden aan te leren, is een sfeer van veiligheid, je welkom voelen en openheid erg belangrijk.

Onze definitie van kwalitatief goed onderwijs

Wij willen kwalitatief goed onderwijs aanbieden dat aansluit bij onze levensbeschouwelijke en onderwijskundige visie. Goed onderwijs heeft in onze visie drie doelen: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming.

Dit verstaan wij onder kwalitatief goed onderwijs:

- onderwijs dat kinderen helpt hun volle identiteit als kind van God te ontwikkelen;
- onderwijs dat aandacht heeft voor de brede ontwikkeling van kinderen, waarin kinderen de vaardigheden leren die ze in de 21e eeuw nodig hebben;
- onderwijs dat zorgt voor gemotiveerde, betrokken leerlingen, die begrijpen wat het nut en de betekenis is van wat ze op school leren, dat de nieuwsgierigheid prikkelt en kinderen door middel van een rijke leeromgeving uitdaagt zich stapje voor stapje verder te ontwikkelen;
- onderwijs waarin planmatig wordt gewerkt, in een doorgaande lijn, vanuit heldere doelen;
- onderwijs waarin leerkrachten en ouders als partners samenwerken aan de ontwikkeling van het kind;
- onderwijs waarin de leerkracht een belangrijke rol vervult voor de kinderen als identificatiefiguur en als bemiddelaar tussen wat kinderen willen en wat de leerkracht voor ogen heeft;
- onderwijs dat beantwoordt aan de door de overheid gestelde kerndoelen.

Onze kernwaarden

We hebben als school vijf kernwaarden benoemd, die in samenhang met onze missie en visie richting geven aan ons doen en laten in de organisatie en onze omgang met elkaar, de kinderen en de ouders.

Eigenheid

Ieder mens is uniek en door God geliefd, zoals hij/zij is. We waarderen onderlinge verschillen in karakter en mogelijkheden en stimuleren elkaar om die te ontwikkelen. Juist door samen te werken vullen we elkaar aan en leren we van elkaar.

Verantwoordelijkheid

We respecteren ouders als eerstverantwoordelijken in de opvoeding van hun kinderen. Samen met hen willen we kinderen leren om hun plek in te nemen in de samenleving. We geven kinderen en elkaar het vertrouwen dat nodig is om verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen leerproces.

Openheid

Een open, lerende houding bij alle betrokkenen en transparante informatie is de basis voor 'samen leren' en het versterken van partnerschap met ouders.

Dienstbaarheid

'God liefhebben boven alles en de naaste als jezelf'. We willen de kinderen leren en samen met de ouders voorleven niet slechts voor het eigen belang te gaan, maar evengoed op dat van anderen gericht te zijn.

Nieuwsgierigheid

De door God geschapen wereld zit boordevol wonderen. We willen verwondering en nieuwsgierigheid aanwakken bij de kinderen en bij elkaar en daarmee het leren stimuleren.

1.3 Doelstellingen van de organisatie

In het Schoolplan 2015-2019 zijn de doelen van de organisatie geformuleerd in algemene termen:

1. op onze school is duidelijk zichtbaar dat we werken vanuit een christelijke visie;
2. op onze school wordt zoveel mogelijk ontwikkelingsgericht gewerkt;
3. op onze school ontwikkelen leerkrachten en leerlingen een onderzoekende/nieuwsgierige houding;
4. op onze school kennen leerkrachten de leerlijnen, zodat een doorgaande leerlijn is gewaarborgd;
5. op onze school worden leerlingen actief betrokken op hun eigen ontwikkelingsproces;
6. op onze school wordt opbrengstgericht gewerkt;
7. op onze school voelen alle leerlingen zich veilig en gewaardeerd;
8. op onze school is er een open communicatie met kinderen, ouders en leerkrachten.

In de jaarplannen zijn concrete doelen genoemd. Naast het behalen van de kerndoelen, heeft de school concrete doelstellingen geformuleerd voor enkele kernvakken. Voor Begrijpend lezen, Spelling, Rekenen en wiskunde en Woordenschat hebben we het streefniveau vastgesteld op minimaal 3.3 in termen van niveauwaarde. Dit is boven het landelijk gemiddelde (3.0). Voor technisch lezen hebben we ons streefniveau vastgesteld op het landelijk gemiddelde niveau, minimaal 3.0 in termen van niveauwaarde. Met ingang van het schooljaar 2017-2018 nemen we in plaats van de DMT de AVI af. Als doel is eerst geformuleerd dat 75% van de leerlingen op AVI-niveau scoort dat past bij de leeftijd van het kind. Wat betreft de Centrale Eindtoets willen we boven de ondergrens van de inspectie scoren.

- Begrijpend Lezen 3.3
- Spelling 3.3
- Rekenen & Wiskunde 3.3

- Woordenschat 3.3
- Technisch Lezen 3.0 -> AVI: 75%

Voor Sociale Veiligheid hanteren we vooralsnog signaleringsgrens van de Onderwijsinspectie voor groep 8.

1.4 Identiteit en aannamebeleid

We vinden het belangrijk dat de christelijke identiteit van onze school voor ouders een belangrijk motief is om hun kinderen naar onze school te brengen. Daarom wordt met nieuwe ouders een gesprek gevoerd over verwachtingen ten aanzien van de identiteit van de school. Dit gebeurt aan de hand van het identiteitsdocument dat in 2014 is vastgesteld.

In het identiteitsdocument wordt de identiteit en het aannamebeleid van de school beschreven. Alle ouders wordt gevraagd of ze de uitgangspunten uit het identiteitsdocument kunnen onderschrijven.

Voor het plaatsen van kinderen geldt een ruimer beleid dan voor de aanname van personeel en lidmaatschap van de schoolvereniging. Het aannamebeleid is geborgd in de statuten van de vereniging. Lid van de schoolvereniging kunnen op dit moment alleen mensen worden die belijdend lid zijn van de gereformeerde kerk vrijgemaakt (GKV) of van de christelijk gereformeerde kerk (CGK). Ook voor leerkrachten geldt dit criterium van kerklidmaatschap.

Onze school bezint zich op aanpassing van de statuten zodat de (gereformeerde) identiteit van de school geborgd wordt op een andere wijze dan het tot nu toe gehanteerde (externe) criterium van kerklidmaatschap. De verwachting is dat dit voor de zomervakantie 2019 zijn beslag krijgt.

2 Onderwijsbeleid & behaalde resultaten

2.1 Het gevoerde beleid

Ontwikkelingsgericht onderwijs

Op onze school kiezen we voor het onderwijskundige concept Ontwikkelingsgericht Onderwijs (OGO) omdat dit concept goed aansluit bij onze levensbeschouwelijke en onderwijskundige visie. Dit concept houdt kortgezegd in dat we bij ons onderwijs niet alleen focussen op de leerstof, maar oog hebben voor de brede ontwikkeling van kinderen. We prikkelen de nieuwsgierigheid die kinderen van nature hebben en spelen hierop in bij het onderwijs. We helpen kinderen bij het opbouwen van zelfvertrouwen, zodat ze emotioneel 'vrij' zijn. Dat wil zeggen dat ze zich veilig voelen en initiatief durven nemen.

Betekenisvol

Kinderen leren door te ervaren. Kinderen zijn extra gemotiveerd als ze het belang en de betekenis zien van de dingen die ze leren. We zoeken in het onderwijs daarom steeds naar betekenisvolle inhoud. Zo zorgen we ervoor dat de leerstof voor kinderen interessant is en aansluit bij hun leefwereld. We zoeken naar een goede balans tussen bedoelingen van de leerkracht en betekenis voor de leerling. De leerkracht bemiddelt tussen wat kinderen willen en de doelen die hij/zij zelf voor ogen heeft. Dit zorgt voor betrokken leerlingen en leerkrachten. Bij het zoeken naar betekenisvolle inhoud verliezen we de doelen van ons onderwijs niet uit het oog. We toetsen regelmatig of we voldoen aan de door de overheid vastgestelde kerndoelen (zie: www.ocw.nl/kerndoelen).

Thematisch werken

In alle groepen wordt met thema's gewerkt; iedere periode een ander thema. In de onderbouw ligt de focus op spelend leren, in de bovenbouw op onderzoekend leren aan de hand van geformuleerde leervragen. Om het onderzoeksmatig werken rond thema's te versterken, gebruiken we in de bovenbouw met ingang van het schooljaar 2017-2018 Blink Geïntegreerd. Hierin worden alle zaakvakken en Taal geïntegreerd rond een bepaald thema aangeboden.

Eigenaarschap kinderen

Kenmerkend voor ontwikkelingsgericht, betekenisvol onderwijs is een balans tussen de bedoeling van de leerkracht en de betekenis voor het kind. Kinderen krijgen ruimte eigenaar te zijn van hun eigen leerproces, zichzelf doelen te stellen en daaraan te werken. Om dit te bevorderen wordt gewerkt met portfolio's. Ieder kind heeft een eigen portfolio.

Passend Onderwijs

We willen in ons onderwijs rekening houden met de eigenheid van kinderen. Daarom differentiëren we in de klas door instructies te geven op drie niveaus. Kinderen voor wie dit nog onvoldoende passend is krijgen extra ondersteuning. We hebben in ons Strategisch Beleidsplan 2015-2019 de ambitie geformuleerd om Passend Onderwijs voor ieder kind te willen bieden. We zien in de praktijk dat deze ambitie niet haalbaar is binnen het huidige onderwijssysteem en met de huidige onderwijsbekostiging. Desalniettemin streven we gegeven de huidige kaders naar voor alle kinderen zo passend mogelijk onderwijs. We

bieden (extra) ondersteuning aan kinderen die voor hun persoonlijke ontwikkeling minder dan de meeste kinderen in de klas lijken te profiteren van het reguliere aanbod. Door inzet van onderwijsassistenten in de groep, worden leerkrachten in staat gesteld om extra ondersteuning te bieden aan de kinderen die niet voldoende profijt hebben van de klassikale en eventueel verlengde instructie. Een aantal kinderen ontvangt buiten de groep extra begeleiding in de vorm van pre-teaching op remedial teaching.

Voor leerlingen die op cognitief niveau meer uitdaging nodig hebben en/of vastlopen vanwege hun complexe manier van denken, is er iedere dinsdagmiddag een talentgroep. Eén leerling gaat daarnaast één dag per week naar de Plusklas van Noorderbasis. In het schooljaar 2017-2018 is in de vorm van een pilot ook ervaring opgedaan met een talentgroep gestart voor de meer praktisch getalenteerde kinderen, die vaak op de kernvakken minder goed presteren.

Veiligheid & pedagogisch klimaat

We (blijven) werken aan een goed pedagogisch klimaat. Een sfeer van rust en heldere afspraken geeft kinderen veiligheid. Door middel van de Kanjertraining, die in alle klassen wordt gegeven, wordt veel aandacht besteed aan het pedagogisch klimaat en de sociaalemotionele ontwikkeling van kinderen. Leerkrachten gaan jaarlijks op Kanjertraining en de Kanjertraining wordt ook actief aan ouders aangeboden. Onze school is inmiddels erkend Kanjerschool. Ieder jaar wordt in de groepen 5 t/m 8 door de leerkrachten een sfeermeter afgenomen.

Partnerschap ouders

Zoals in onze missie te lezen is, zijn ouders onze belangrijkste samenwerkingspartners. Zij zijn de eerstverantwoordelijken in de opvoeding van en het onderwijs aan de kinderen. We koesteren een goede band met de ouders en willen het partnerschap graag verder versterken en uitbouwen. Ouders zijn daarom altijd welkom in de school. Om de overgang thuis-school goed te laten verlopen, is er in de onderbouw de mogelijkheid voor ouders om hun kind in de klas te brengen. Aan het begin van het nieuwe schooljaar wordt door leerkrachten met alle ouders een startgesprek gehouden. Daarnaast wordt ouders gedurende het schooljaar nog een aantal keren de mogelijkheid geboden zich in te schrijven voor een oudergesprek.

2.2 Samenwerking

Samenwerkingsverband 20.01

Onze school participeert voor de uitvoering van Passend Onderwijs in het samenwerkingsverband 20.01. Dit is een samenwerkingsverband waarbinnen gewoon en speciaal onderwijs bestuurlijk zijn samengebracht en de aangesloten schoolbesturen samenwerken.

Samenwerking christelijk en gereformeerd onderwijs

De directie vertegenwoordigt het schoolbestuur in het regionale netwerk van Verus en in het landelijk netwerk van gereformeerde schoolbesturen Lvgs. We hechten aan goede contacten met de andere schoolbesturen in het gereformeerd onderwijs in onze regio:

Noorderbasis en het Gomarus College. Als het gaat om het bieden van extra ondersteuning werkt onze school nauw samen met Noorderbasis. In 2018 maakten we gebruik van de expertise van de orthopedagoog van Noorderbasis. Onze IB'er neemt deel aan het IB-netwerk van Noorderbasis en is in 2018 gedetacheerd geweest aan één van de scholen van Noorderbasis. Ook in 2018 boden we het Gomarus College de mogelijkheid voor het geven van een voorlichting aan ouders van de kinderen in groep 8 op onze school.

Samenwerking andere scholen in Winsum

De directeuren van de basisscholen in Winsum hebben twee keer per jaar overleg. Hierin worden zaken afgestemd die op dorpsniveau plaatsvinden. Te denken valt aan de viering van Koningsdag, sportdagen, verkeersexamen, het houden van open dagen et cetera. Van januari tot en met juli 2018 heeft een NT2-leerling twee dagen per week taalonderwijs gevolgd in de Taalklas van Lauwers & Eems.

Voor- en vroegschoolse Educatie Winsum

Gbs De Wierde is daarnaast actief in het overleg op gemeentelijk niveau (tussen gemeente en scholen) over voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Dit overleg is erop gericht op het voorkomen van extra onderwijsachterstand bij kinderen die bij binnenkomst op school al een ontwikkelingsachterstand hebben.

Samenwerking andere eenpitters

Om ervaringen uit te wisselen rond uitdagingen waar je als eenpitter mee te maken krijgt, is er een aantal keer per jaar collegiaal contact tussen de directie van onze school en die van gbs Immanuël in Best en CBS De Borg in Haren.

Leefbaarheid in de omgeving

Als school hebben we een maatschappelijke taak. Daarom voelen we ons ook mee verantwoordelijk voor de leefbaarheid in de omgeving van de school. Met het oog op de schoolomgeving en natuureducatie dichtbij huis werken we samen met het wijkteam Winsum-Zuidoost. Onze school participeert in een overleg op initiatief van de gemeente Winsum over leefbaarheid in de gemeente.

2.3 Kwaliteitszorg

Om de kwaliteit van het onderwijs te borgen en waar mogelijk te verbeteren, wordt vooral ingezet op versterking van de kwaliteitscultuur die gekenmerkt wordt door een planmatige, doelgerichte aanpak en eigenaarschap op alle niveaus.

Van strategisch beleid naar jaarplan

Eens in de vier jaar stelt het bestuur een Strategisch Beleidsplan op, dat door de directie wordt vertaald in een Schoolplan voor de komende vier jaar. In 2015 is een schoolplan gemaakt voor de periode 2015-2019. Per jaar stelt het MT in overleg met het team een jaarplan op, dat wordt besproken en bestuurlijk vastgesteld. Aan het eind van het schooljaar rapporteert het MT door middel van een managementrapportage aan het

schoolbestuur in hoeverre de doelen uit het jaarplan zijn gerealiseerd. Deze evaluatie vormt tegelijk input voor het nieuw te maken jaarplan.

Planmatig en doelgericht werken

De leerkrachten volgen de kinderen in hun ontwikkeling door middel van observaties, het voeren van gesprekjes met de kinderen, het voeren van oudergesprekken en het afnemen van methode gebonden toetsen, tweejaarlijkse CITO-toetsen en de IEP-Eindtoets in groep 8.

In het kader van verbetering van het zicht op de ontwikkeling van kinderen is met ingang van het schooljaar 2016-2017 het eerder gebruikte format voor een groepsplan vervangen door een nieuw, door het team zelf ontwikkeld format. De leerkrachten werken daarbij met doelen per periode (tussen de vakanties) en reflecteren per periode op het behalen van deze doelen. Ook is met deze werkwijze meer aandacht gekomen voor de dagelijkse reflectie op het geboden onderwijs.

De groepsleerkracht maakt per periode (van vakantie tot vakantie) en voor rekenen per blok met behulp van het format voor zijn/haar groep een plan waarin beschreven wordt op welke wijze aan welke doelen wordt gewerkt. Per periode stelt de leerkracht voor de kernvakken vast welke kinderen op welk niveau de lesstof krijgen aangeboden en welke kinderen extra ondersteuning krijgen. Dit periodeplan wordt door de leerkracht uitgewerkt in weekplanningen voor de komende periode. Steeds vaker wordt door leerkrachten voorafgaand aan een nieuw blok getoetst in hoeverre kinderen de nog aan te bieden lesstof al beheersen om zo beter aan te kunnen sluiten bij de ontwikkeling van de kinderen.

Om te kunnen beoordelen waar leerlingen zitten in hun ontwikkeling, toetst de leerkracht aan het eind van ieder blok voor de kernvakken in hoeverre de leerlingen de aangeboden lesstof zich eigen hebben gemaakt. Twee keer per jaar (januari en juni) worden CITO-toetsen afgenomen om te beoordelen hoe de kinderen zich ontwikkelen.

Portfolio en kindgesprekken

Omdat we graag willen dat kinderen eigenaar worden van hun eigen leerproces en (ook) zelf doelen stellen, voeren leerkrachten tenminste eens per jaar een kindgesprek met iedere leerling in de groep. Kinderen houden hun eigen doelen en hoe ze hieraan gewerkt hebben bij in een eigen portfolio. Twee keer per jaar worden ouders uitgenodigd om met hun kind dit portfolio te bekijken.

Sociaal emotionele ontwikkeling

Voor het monitoren van sociaal emotionele ontwikkeling en het meten van de sociale opbrengsten maken we gebruik van het door de onderwijsinspectie erkende leerlingvolgsysteem KanVAS, behorend bij de Kanjertraining. Daarnaast wordt vanaf groep 5 in iedere groep jaarlijks de sfeermeter afgenomen, die inzicht geeft in de beleving van de sfeer in de groep door de kinderen en de leerkrachten. Na afloop van iedere periode reflecteren leerkrachten op de afgelopen periode. Belangrijke aandachtspunten ten behoeve van de ontwikkeling van individuele leerlingen worden genoteerd in het leerlingvolgsysteem ParnasSys.

Analyse en bespreking resultaten

Twee keer per jaar, na het afnemen van de CITO-toetsen, vindt er een analyse plaats van de resultaten voor de kernvakken door de leerkracht en de IB'er. Dit gebeurt onder meer aan de hand van een zogeheten Early Warning System (EWS). De schoolbrede resultaten en trends daarin worden in een teamoverleg, in het MT en in het bestuur besproken. Wanneer de resultaten achterblijven bij de geformuleerde doelen, maken IB'er en leerkracht afspraken over de inzet die nodig wordt geacht om het resultaat te verbeteren.

Delen van expertise

Het delen van expertise binnen het team is ons inziens een belangrijk instrument om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken en te versterken. Een keer per maand is er een onderwijsinhoudelijke teamvergadering. Teamleden bepalen grotendeels zelf welke onderwerpen zij hier met elkaar willen bespreken. In 2018 is er in het voorjaar een studiedag gehouden voor het team en één in de laatste week van de zomervakantie. In het najaar is een ingeplande studiedag door de teamleden gebruikt om met een eigen leervraag op een andere school te kijken. Deze en andere studiedagen zijn waardevol gebleken om samen effectief stappen te zetten in de beoogde schoolontwikkeling, waarin de nadruk ligt op groei van de leerkracht in zijn/haar rol als professional.

Kijken in de klas

De directie heeft in 2018 de zogenaamde flitsbezoeken (korte onaangekondigde bezoeken in de groep) voortgezet en ook af en toe wat langere bezoeken gebracht. Na de bezoeken is er doorgaans een korte terugkoppeling, waarbij de nadruk niet ligt op het geven van een oordeel, maar op het bevragen van de leerkracht op het waarom van gemaakte keuzes om het reflectief vermogen van de leerkrachten aan te wakkeren. Met ingang van het schooljaar 2018-2019 is door middel van werkdruk gelden voor de duo's in de groepen 3 t/m 8 een overlapdagdeel per twee weken gerealiseerd. Deze hadden onder andere tot doel om meer ruimte te creëren voor collegiale consultaties.

Gesprekken met ouders

Feedback van ouders is één van de belangrijkste parameters voor bewaking van de kwaliteit van de school. We willen zo laagdrempelig mogelijk zijn voor ouders om feedback te geven. We zijn blij met feedback (vaak constructief) die we van ouders ontvangen. De directie voert met iedere nieuwe ouder een kennismakingsgesprek en sinds 2017 ook Afscheidsgesprekken met ouders als hun jongste kind onze school verlaat.

Veiligheid

Veiligheid en een goed pedagogisch klimaat stonden in 2018 hoog op de agenda. In het voorjaar van 2018 is door een werkgroep van ouders, leerkrachten en directie een onderzoek gestart naar optimalisatie van Lestijden en de organisatie van pauzes met het oog op een goed pedagogisch klimaat. Ouders en leerkrachten hebben in het kader hiervan twee keer een enquête ontvangen, waarin veiligheid nadrukkelijk als onderwerp aan de orde kwam. Ook is er in de bovenbouw een peiling onder kinderen uitgezet naast de jaarlijks afgenomen sfeermeter.

Evaluatie schooljaar

In juni 2018 is met het team het afgelopen schooljaar geëvalueerd aan de hand van de resultaten van een van te voren door de teamleden ingevulde vragenlijst. In deze vragenlijst kwamen de hoofpunten naar voren uit het schoolplan en het jaarplan 2017-2018. De vragenlijst bevatte deels dezelfde vragen als bij de evaluatie van het schooljaar 2016-2017 waardoor op onderdelen ook vergelijking mogelijk is. Uiteraard gaat het om een klein aantal respondenten en moet aan de percentages niet te grote waarde worden gehecht.

Als aandachtspunt voor komend schooljaar worden met name genoemd: het borgen van ontwikkelingen en afspraken, het nog meer delen van kennis en ervaringen (collegiale consultatie), aandacht voor ook andere talenten, lezen/taal en woordenschat en het integreren en spelenderwijs aanbieden van rekenen en taal in de thema's, extra ICT-bijbscholing/ondersteuning. Deze punten zijn meegenomen in het nieuwe jaarplan.

2.4 Behaalde resultaten

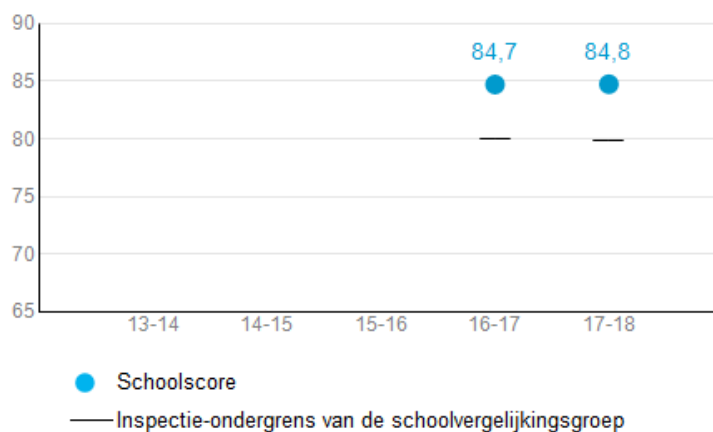
Van overheidswege wordt de kwaliteit van het onderwijs op scholen vooral gemonitord aan de hand van de resultaten van de leerlingen in groep 8 op de Centrale Eindtoets voor wat betreft de verplichte onderdelen Taal (Technisch lezen, Begrijpend lezen en Spelling) en Rekenen.

Met ingang van 1 februari 2016 beoordeelt de inspectie scholen wat betreft leeropbrengsten alleen nog op eindopbrengsten en niet meer op tussenopbrengsten. De inspectie verwacht daarentegen dat scholen zelf verantwoordelijkheid nemen in de monitoring van tussentijdse resultaten om zich te verzekeren van goede eindopbrengsten op het gebied van Rekenen en Taal. Daarnaast wordt van scholen verwacht dat zij de Sociaal Emotionele ontwikkeling en de ervaren veiligheid van kinderen monitoren.

Resultaten eindtoets 2018

Hieronder ziet u de resultaten van de Eindtoets van respectievelijk 2017 en 2018 ten opzichte van de Inspectienorm.

Wat waren de gemiddelde scores op de IEP Eindtoets in de afgelopen jaren?

Bron: scholenopdekaart.nl

Resultaten tussentijdse CITO-toetsen

Twee keer per jaar worden CITO-toetsen afgenomen voor Rekenen/wiskunde, Spelling, Begrijpend lezen en Woordenschat om de ontwikkeling van de kinderen op deze gebieden te monitoren. In onderstaand schema ziet u per groep de behaalde niveauwaarden halverwege (januari 2018) en aan het einde schooljaar (juni 2018).

2017-2018	Technisch lezen (AVI in %)		Rekenen/wiskunde		Spelling		Begrijpend lezen		Woordenschat	
	Jan	Juni	Jan	Juni	Jan	Juni	Jan	Juni	Jan	juni
Groep 3	76	73	3.7	3.2	4.0	4.2			3.8	
Groep 4	61	58	1.8	3.7	1.9	4.2	1.3	3.7	1.6	
Groep 5	82	79	3.7	3.1	3.3	2.9	2.5		3.6	
Groep 6	72	60	3.8	4.1	1.2	2.7	3.8		4.4	
Groep 7	81	91	4.3	4.2	4.1	4.5	4.4		-	
Groep 8	70	-	4.1	-	4.0		4.0		3.2	
Gem.	73.7	72.2	3.6	3.7	3.1	3.7	3.2	3.7	3.3	
Doel	75		3.3		3.3		3.3		3.3	

2017-2018	Taal voor kleuters		Rekenen voor kleuters	
	Jan	Juni	Jan	juni
Groep 1				
Groep 2	3.2	4.1	4.2	4.2
Doel	3.3.	3.3	3.3	3.3

Conclusies op resultaten tussentijdse CITO-toetsen

Kijkend naar de tussenresultaten op schoolniveau valt op dat in het schooljaar 2017-2018 gemiddeld genomen op alle gebieden het streefniveau wordt gehaald behalve op Technisch Lezen. Alleen in groep 7 werd het streefniveau voor Technisch Lezen (ruimschoots) gehaald (vorig jaar was dit met deze groep ook het geval). Op het gebied van Begrijpend Lezen wordt daarentegen in de meeste groepen wel het (hogere) streefdoel gehaald. In 2018 is de vroegere DMT-toets ingeruild voor de AVI-toets omdat deze wijze van toetsen meer betekenisvol is en beter past binnen onze onderwijsvisie. Dit heeft echter niet tot een wezenlijk ander beeld geleid in de resultaten. De resultaten in groep 4 liepen in de eerste periode ver achter op de gestelde doelen. In de tweede periode is dit redelijk hersteld. Het beeld schoolbreed komt redelijk overeen met dat van 2017.

Resultaten Sociaal- emotionele ontwikkeling

De monitoring van de sociaal- emotionele ontwikkeling en de ervaren veiligheid gebeurt door het afnemen van de leerkrachten- en leerlingenvragenlijsten van KanVas en het jaarlijks afnemen van de sfeermeter. Deze zijn in 2018 ook afgenomen. Op schoolniveau waren de uitkomsten positief. In de groepen waar risico's zichtbaar waren, zijn deze besproken met de leerkracht en is waar nodig actie ondernomen.

Voor de leerlingen- en leerkrachtenvragenlijst wordt een score tot 20% beoordeeld als goed. De score op de leerlingenvragenlijst bedroeg gemiddeld voor onze school 14,25% (scores individuele groepen lagen tussen 10-17%), de score op de leerkrachtenvragenlijst bedroeg gemiddeld 5,4% (scores individuele leerkrachten lagen tussen 1-9%)

2.5 Uitstroomgegevens

Naar wat voor vervolgonderwijs zijn onze leerlingen gegaan? In onderstaand overzicht staat naar welk type onderwijs de leerlingen van groep 8 in het betreffende schooljaar op 1 augustus na dit schooljaar daadwerkelijk zijn geplaatst. De uitstroomgegevens van de cursus 2017/2018 ten opzichte van voorgaande jaren waren als volgt:

Welk vervolgonderwijs volgen de leerlingen die gbs De Wierde verlieten?

Uitstroomgegevens in aantallen leerlingen	2017-2018	2016-2017	2015/2016	2014/2015	2013/2014	Totaal
Havo/VWO	11	17	8	9	14	59
VMBO Theoretische leerweg	4	5	7	10	4	30
VMBO Kaderberoeps-gerichte Leerweg	6	7	5	5	4	27
VMBO Basisberoeps-Gerichte Leerweg		1	2	3	2	8
Praktijkonderwijs			1			1
Totaal aantal leerlingen	21	30	23	27	24	125

Uitstroomgegevens in procenten	2017-2018	2016-2017	2015/2016	2014/2015	2013/2014	Gem. 2013-2018
Havo/VWO	52%	57%	35%	33%	58%	47%
VMBO th. leerweg	19%	16%	30%	37%	17%	24%
VMBO Kaderberoeps-gerichte Leerweg	29%	24%	22%	19%	17%	22%
VMBO Basisberoeps-Gerichte Leerweg		3%	9%	11%	8%	6%
Praktijkonderwijs			4%			1%

NB: In bovenstaand overzicht is uitgegaan van de daadwerkelijke plaatsing van de kinderen in het vervolgonderwijs op 1 augustus van het jaar waarin de kinderen het basisonderwijs hebben verlaten.

3 Personeel & Organisatie

3.1 Personeelsbeleid

Er moet nog een actualisatie plaatsvinden van het integraal personeelsbeleid. In dit hoofdstuk beschrijven we welke activiteiten ondernomen zijn op het gebied van Personeel & Organisatie in 2017 en waar de accenten komen te liggen in het nog nieuw te formuleren beleid.

Samenstelling team

In 2018 stonden er 21 medewerkers op de loonlijst.

Het team van gbs De Wierde bestond bij de start van het schooljaar 2018-2019 uit:

- veertien leerkrachten met lesgevende taken
- één IB'er
- vier onderwijsassistenten
- één directielid (0,8 Fte)

Functionerings- en ontwikkelgesprekken

In februari 2018 is met elk van de teamleden een functionerings-/ontwikkelgesprek gevoerd. Deze gesprekken vormden belangrijke input voor het daarna opgestelde formatieplan. Vlak na de start van het nieuwe schooljaar is met elk van de leerkrachten nog een kort startgesprek gevoerd om te vernemen of de leerkracht een goede start heeft kunnen maken met de nieuwe groep en/of bijstelling nodig is. De IB'er voert twee keer per jaar afzonderlijke gesprekken met leerkrachten over de wijze waarop door de leerkracht wordt gewerkt aan voor elk kind passend onderwijs en het behalen van de beoogde onderwijsopbrengsten.

Een commissie van twee bestuursleden heeft in het voorjaar van 2018 een functioneringsgesprek/ontwikkelgesprek gevoerd met de beide directieleden (met ieder directielid afzonderlijk). De belangrijkste conclusies en afspraken uit deze gesprekken zijn mondeling toegelicht aan de overige bestuursleden.

Professionalisering

Eens per maand vindt een inhoudelijk teamoverleg plaats, waar collega's ook zelf een onderwerp kunnen agenderen waarover zij met collega's van gedachten willen wisselen. Daarnaast zijn drie teambrede studiedagen ingepland in 2018. In het voorjaar is er een studiedag gewijd aan 'Werken vanuit de Bedoeling', bij de start van het nieuwe schooljaar over 'Eigenaarschap' en werken met de methode Levend Water. De in oktober 2018 geplande studiedag is door teamleden gebruikt om met een eigen leervraag op bezoek te gaan bij een school naar keuze. Binnen het team was veel behoefte aan meer collegiale consultatie. Om dit mogelijk te maken is in overleg met het team besloten de werkdrukmiddelen voor het schooljaar 2018-2019 te benutten voor een overlapdagdeel ten behoeve van extra kindgesprekken en collegiale consultaties. In 2018 rondde één van de leerkrachten de post-HBO-opleiding Talentcoördinator af gericht op onderwijs aan hoogbegaafde kinderen en volgde een collega een tweedaagse Kanjertraining. Daarnaast

zijn er nog losse trainingen aangeboden en gevolgd, waaronder de cursus Leerlijnen in ParnasSys.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim over 2018 bedroeg gemiddeld 11,06% (t.o.v. 9,02% in 2017).

In 2018 was er sprake van langdurige ziekte van twee leerkrachten.

Vervangingsfonds

In geval van ziekte van een leerkracht of om andere redenen waarom er geen les gegeven kan worden, kan het schoolbestuur de vervangingskosten in de meeste situaties declareren bij het Vervangingsfonds. Schoolbesturen in het primair onderwijs waren tot nu toe verplicht aangesloten bij het Vervangingsfonds voor al het personeel. Schoolbesturen kunnen ook Eigen Risico Drager worden. Het bestuur heeft besloten om geen Eigen Risico Drager te worden en aangesloten te blijven bij het Vervangingsfonds.

Beheersing uitkeringen na ontslag

In zijn algemeenheid wordt toegezien op de aanwezigheid van eigen wachtgelders en herbenoemingsverplichtingen. Dit om uitkeringsverplichtingen te vermijden. In 2018 waren er geen eigen wachtgelders en zijn de herbenoemingsverplichtingen nagekomen.

3.2 Organisatiestructuur

Bestuur

De vereniging heeft een bestuur (bevoegd gezag) dat uit zeven personen (ouders) bestaat. Dit betreffen de voorzitter, penningmeester, secretaris en vier algemene leden. Er wordt bestuurd op hoofdlijnen en heeft taken gemandateerd aan de directie. In de algemene ledenvergadering (ALV) legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde onderwijskundige en financiële beleid.

De samenstelling van het bestuur is statutair vastgelegd en de statuten bevatten verder specifieke voorwaarden waaraan de bestuursleden moeten voldoen, waaronder het lidmaatschap van de vereniging. Het bestuur handelt in haar bestuursfunctie naar de grondslag van de vereniging, zoals vastgelegd in de statuten. Elk bestuurslid vervult zijn/haar taken voor een periode van vier jaar en is voor eenzelfde periode herkiesbaar.

Het bestuur is juridisch eigenaar van de school en de bijgebouwen, de speeltoestellen en andere terreininrichting op het adres Aemckenheerd 2 te Winsum. De gemeente Winsum is economisch eigenaar van de gebouwen. Het bestuur draagt zorg voor het onderhoud van het schoolgebouw en overige belangen, waartoe van gemeente Winsum op aanvraag doelsubsidies worden verkregen.

Directie en MT

Verschillende bestuurlijke zaken zijn gemandateerd aan de directie. Deze afspraken zijn vastgelegd in het managementstatuut. Naast de directie kent de school het managementteam, dat bestaat uit de directie en de IB'er.

Het bestuur is werkgever van het personeel van de school, waaronder de directie. Het bestuur vergadert maandelijks. De directie is hierbij gedeeltelijk aanwezig. Het bestuur evalueert haar eigen functioneren en streeft er naar te besturen naar de code "Goed Bestuur".

Wijziging bestuursstructuur

In het najaar van 2017 is het bestuur gestart met een proces om te komen tot een nieuwe bestuursstructuur. Dit proces wordt begeleid door een adviseur van Verus, gespecialiseerd op het gebied van Governance. In 2018 zijn ter voorbereiding op de formalisering van de nieuwe bestuursstructuur door bestuur en directie een Bestuurlijk en een Intern Toezichtkader opgesteld. De nieuwe bestuursstructuur wordt naar verwachting tijdens de ALV in mei 2019 geformaliseerd tegelijk met wijziging van de statuten.

4 Huisvesting & ICT

Het schoolgebouw telt op dit moment acht groepslokalen, één speellokaal, een bibliotheekruimte en een extra lokaal, die voor verschillende doeleinden wordt gebruikt. Daarnaast is er een gemeenschapsruimte, waarin kinderen uit verschillende groepen zelfstandig kunnen werken of in groepsverband. De school heeft naast de team- en directiekamer de beschikking over een spreekkamer en drie werkkamers, die gebruikt (kunnen) worden door de IB'er, werken in groepjes en met individuele kinderen.

Onderhoud

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor het buitenonderhoud van het schoolgebouw. Voorheen was dit een verantwoordelijkheid van de gemeente. Jaarlijks wordt er een bedrag aan de bestemmingsreserve toegevoegd om zo de lasten voor groot onderhoud te spreiden.

Huisvesting

De keuze die het schoolbestuur in 2016 heeft gemaakt om niet te participeren in de nieuw te bouwen brede school/IKC in Winsum brengt met zich mee dat het huidige gebouw toekomstbestendig gemaakt moet worden. In 2017 heeft het bestuur veel inzet gepleegd om de gemeente Winsum te betrekken bij haar ambities op dit terrein, o.a. door gesprekken met de verantwoordelijk bestuurder, ambtenaar en diverse raadsfracties. Deze gesprekken hebben niet geleid tot een positief resultaat. De gemeente Winsum zag voor zichzelf geen verantwoordelijkheid in het toekomstbestendig maken van de huisvesting van gbs De Wierde. In afwachting van nieuwe wetgeving waarin de verantwoordelijkheid van gemeenten ten aanzien van renovatie wordt vastgelegd, heeft het schoolbestuur in de eerste helft van 2018 een nieuw meerjarenonderhoudsplan laten opstellen. Deze is gebruikt als onderlegger voor een aanvraag voor deelname aan de landelijke Pilot Frisse en Gasloze scholen. Helaas is onze school daarbij niet geselecteerd voor deelname. Daarop heeft het schoolbestuur besloten om in 2019 met eigen middelen vooruitlopend op toekomstige renovatie door de gemeente maatregelen te treffen om op korte termijn het binnenklimaat te verbeteren. Hiervoor is eind 2018 een plan uitgewerkt.

Schoolplein

Omdat ook de schoolomgeving vernieuwing behoeft, is in 2016 een start gemaakt met plannen voor vernieuwing van de schoolomgeving. In 2016 en 2017 zijn hiervoor subsidies bij diverse partijen aangevraagd. In 2017 zijn diverse subsidies toegezegd en is een deel van het plan in uitvoering genomen. Op de Nationale Buitenspeeldag op 10 april 2018 is het vernieuwde plein feestelijk in gebruik genomen.

ICT

De ontwikkelingen op ICT-gebied volgen elkaar in rap tempo op. Met ingang van het schooljaar 2015-2016 wordt vanaf groep 4 voor (in ieder geval) rekenen gewerkt met Snappet; de eerste twee jaar op kleine device, in 2017 is een deel hiervan vervangen door grotere (Snappet)-devices. Eind 2018 is besloten om per 1 januari 2019 over te gaan op het gebruik van Chromebooks, omdat deze bredere toepassingsmogelijkheden hebben en bovendien de mogelijkheid bieden om het beheer anders te organiseren.

Eind 2018 zijn we als school lid geworden van de Vereniging Kansrijke Groningers, die tot doel heeft om met alle schoolbesturen in het aardbevingsgebied extra in te zetten op ICT in het onderwijs, Natuur & Techniek en Ondernemerschap.

5 Financieel beleid

5.1 Gevoerd financieel beleid

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het benoemen van het gevoerde financiële beleid, waarbij zaken als verantwoordelijkheid, Planning & Control en een oordeel over het weerstandsvermogen en financiële resultaat 2018 beschreven worden.

Er wordt gewerkt met een begroting op verenigingsniveau. Deze begroting is taakstellend en de penningmeester en de directie zijn verantwoordelijk voor deze taakstelling. De schooldirectie is verantwoordelijk voor de schoolbegroting. Voor de aanlevering van de financiële informatie wordt gebruik gemaakt van de ondersteuning van het administratiekantoor Preadyz.

Een analyse van de huidige financiële situatie leert dat er sprake is van een, naar het oordeel van het bestuur, gezonde financiële basis voor de toekomst van de school. In het verleden opgebouwde reserves, die op basis van toenmalige wetgeving specifieke doelbestedingen kenden, zijn ondergebracht in algemene reserves. Het bestuur streeft er naar deze reserves in beginsel ongemoeid te laten, bijzondere situaties (bijvoorbeeld personeelsmutaties, vernieuwbouw/renovatie) daargelaten. De vereniging beschikt over een aanzienlijk vermogen.

De stand van het eigen vermogen per 31 december 2018 is:	€ 826.596
De algemene reserve is:	€ 452.243
De bestemmingsreserve huisvesting is:	€ 50.248
De algemene reserve privaat is:	€ 324.105

Algemene reserve

Het niet bestemde deel van het eigen vermogen heeft betrekking op de publieke exploitatieresultaat van de school en is ondergebracht in de algemene reserve. Deze reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de vereniging.

Bestemmingsreserve huisvesting

Om de lasten voor het groot onderhoud te spreiden wordt jaarlijks een bedrag aan de bestemmingsreserve huisvesting toegevoegd. De daadwerkelijke uitgaven worden ten laste van deze reserve gebracht. De geplande onderhoudsuitgaven, en daarvan afgeleid de toevoeging aan de bestemmingsreserve, zijn gebaseerd op de meerjaren onderhoudsplanning over de jaren 2015 t/m 2025. In 2018 heeft een dotatie (toevoeging aan de reserves) van € 8.401 en geen onttrekking plaatsgevonden en is de hoogte van de bestemmingsreserve daardoor gewijzigd.

Algemene reserve privaat

De algemene reserve privaat is de reserve van de vereniging. De contributiegelden, schoolreisgelden, oud papiergelden en een deel van de renteopbrengsten worden aan de algemene reserve toegevoegd. Hieruit worden onder andere de kosten voor cadeaus en representatie, schoolreizen en overige private lasten bekostigd.

Analyse financieel resultaat

Hieronder zijn de cijfers met een analyse en toelichting opgenomen.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	1.051.089	976.760	1.022.481
Overheidsbijdragen/subsidies overige			
3.2 overheden	5.896	10.250	7.984
3.5 Overige baten	49.776	20.500	27.024
Totaal baten	<u>1.106.762</u>	<u>1.007.510</u>	<u>1.057.489</u>
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	922.052	820.730	858.052
4.2 Afschrijvingen	25.891	25.100	24.295
4.3 Huisvestingslasten	56.760	45.120	60.549
4.4 Overige lasten	128.687	124.360	126.803
Totaal lasten	<u>1.133.389</u>	<u>1.015.310</u>	<u>1.069.698</u>
Saldo baten en lasten	<u>-26.628</u>	<u>-7.800</u>	<u>-12.209</u>
6 Financiële baten en lasten	10	1.000	37
<u>Resultaat</u>	<u>-26.618</u>	<u>-6.800</u>	<u>-12.172</u>

Analyse op hoofdlijnen

Vergelijking met de begroting 2018:

Over 2018 is een negatief resultaat behaald van € 26.600,- Dit resultaat is € 20.000,- lager dan de begroting over 2018. Enerzijds zijn de baten (inclusief financiële baten) € 98.000,- hoger dan begroot, maar hier staan de lasten tegenover welke € 118.000 hoger zijn dan de begroting.

Bij de baten wordt de positieve afwijking ten opzichte van de begroting met name veroorzaakt door de hogere rijksbijdragen van € 74.000,- Deze verhoging is o.a. het gevolg van de aanpassing van de variabelen waarop de bekostiging is gebaseerd. Daarnaast zijn gelden voor de werkdrukverlaging ad € 10.000 ontvangen in 2018. Deze waren niet begroot.

De overige baten laten een positieve afwijking van € 29.000,- ten opzichte van de begroting zien door detachering van een personeelslid aan Noorderbasis. Deze detachering was niet meegenomen in de begroting.

De totale lasten zijn € 118.000,- hoger dan begroot.

Dit wordt grotendeels veroorzaakt door hogere personeelslasten. De lonen en salarissen (exclusief vervanging) liggen € 77.000,- hoger dan de begroting door een hogere inzet van personeel en door de forse salarisverhogingen conform de nieuwe CAO. De salariskosten van ziektevervanging worden grotendeels vergoed maar de het Vervangingsfonds, maar deze vergoeding blijft € 23.000 achter bij de kosten.

De huisvestingslasten zijn € 12.000,- hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door hogere uitgaven voor groot onderhoud. De renovatie van de toiletgroepen is niet meegenomen in de begroting.

Op de overige lasten zijn geringe verschillen ten opzichte van de begroting ontstaan.

Vergelijking met het jaar 2017

Het resultaat over 2018 is € 15.000 lager dan 2017. De baten zijn € 49.000,- hoger, maar de lasten zijn € 64.000,- hoger dan voorgaand boekjaar.

De stijging van de baten wordt veroorzaakt door een stijging in de rijksbijdragen van € 18.000,- door het bijstellen van variabelen waarop de bekostiging is gebaseerd en de extra gelden voor werkdrukverlaging.

Daarnaast is er een stijging in de overige baten van € 23.000,-, veroorzaakt door de genoemde detachering in 2018 van een personeelslid naar Noorderbasis.

De lasten laten een stijging van € 64.000,- zien ten opzichte van 2017.

Dit wordt veroorzaakt hogere personeelslasten. De lonen en salarissen zijn € 29.000 hoger (hogere inzet fte's en hogere lasten als gevolg van de nieuwe CAO in 2018) en de niet vergoede salariskosten ziektevervanging bedragen € 35.000.

5.2 Treasury- en financieringsbeleid

Het treasurybeleid is vastgesteld binnen de kaders van de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Het treasurybeleid van GBS De Wierde is overeenkomstig deze regeling dienstbaar aan het realiseren van de publieke doelstellingen, en is daartoe op transparante wijze gericht op financiële continuïteit. In het treasurystatuut wordt het treasurybeleid uiteengezet evenals een beschrijving van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de penningmeester. Bij de begroting die door de penningmeester aan het bestuur ter goedkeuring wordt voorgelegd doet de penningmeester voorstellen met betrekking tot het treasurybeleid.

In 2018 hebben er, conform het daarop gerichte bestuursbesluit, geen beleggingen plaats gevonden in risicodragend kapitaal. De beschikbare vrije middelen werden op een spaarrekening geparkeerd. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan. Hieronder wordt een overzicht van de liquide middelen gegeven:

	31-12-2018	31-12-2017
Rabo betaalrekening	5.942	6.350
Rabo bedrijfsspaarrekening	691.279	696.242
Totaal	697.221	702.592

5.3 Overige financiële informatie

Financiële kengetallen

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste financiële kengetallen weergegeven. Alle kengetallen voldoen aan de minimumnorm, die door het bestuur daaraan zijn gesteld.

De financiële kengetallen kunnen als volgt worden vergeleken:

	2018	2017
Balans		
Weerstandsvermogen	74,7%	83,0%
Solvabiliteit	89,3%	89,0%
Liquiditeit (current ratio)	8,24	8,68
Huisvestingsratio	5,2%	5,7%
Exploitatie		
Rentabiliteit	-2,4%	-1%

Omdat onze school een éénpitter is hebben we rekening te houden met het feit dat de streefwaarden hoger moeten zijn dan een school die deel uitmaakt van een scholencluster, aangezien een dergelijke school het risico kan spreiden over meerdere scholen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen (ook wel de vermogensbuffer genoemd) geeft de omvang van het eigen vermogen in verhouding tot de totale baten weer. Het geeft een indicatie van de financiële veerkracht en continuïteit na een calamiteit. Op dit moment staan we met 74,7% ruim boven het gestelde streefminimum van 20%. De verwachting is dat het leerlingenaantal de komende jaren naar beneden zal gaan. Daardoor zullen de inkomsten lager zijn. Om ook in tijden van krimp aan alle verplichtingen te kunnen blijven voldoen, is het belangrijk dat er een behoorlijke vermogensbuffer is.

Solvabiliteit

Het begrip solvabiliteit houdt in: de mate waarin de organisatie door de omvang van haar eigen vermogen in staat is om ook op langere termijn aan haar verplichtingen te kunnen voldoen en slechtere tijden te doorstaan. De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het 'eigen vermogen' en het 'totale vermogen'. De norm is 50%. De kengetallen laten zien, dat we er in dit opzicht onveranderd positief voor staan.

Liquiditeit

Liquiditeit is de mate waarin de school over liquide middelen kan beschikken en de verhouding tussen de omvang van die liquide middelen en op korte termijn te verwachten uitgaven. De norm is > 1 . De kengetallen laten zien dat we voldoende in staat zijn om aan onze kortlopende verplichtingen te voldoen.

Huisvestingsfactor

De huisvestingsratio is de verhouding tussen de huisvestingslasten (inclusief de afschrijvingen gebouwen en terreinen) en de totale lasten. De huisvestingsratio geeft het aandeel van de totale huisvestingslasten in verhouding van de totale lasten weer. Er wordt hierbij een maximum van 10% als norm gehanteerd. De vereniging zit hier met 5,2% ruim onder.

Rentabiliteit

De rentabiliteit wordt bepaald door het 'resultaat uit gewone bedrijfsvoering' te delen door het totaal aan baten. In non-profit organisaties wordt de rentabiliteit ook wel het begrotingsoverschot genoemd (of het begrotingstekort bij een negatief exploitatieresultaat). De rentabiliteit voor 2018 is -2,4%. Dit betekent dat in 2018 iets meer middelen zijn ingezet dan ontvangen. We hebben dus uit de reserves moeten bijpassen.

5.4 Continuïteitsparagraaf

Doel van deze continuïteitsparagraaf is dat iedere belanghebbende of belangstellende kennis kan nemen van de wijze waarop het bestuur omgaat met de financiële gevolgen van het gevoerde en te voeren beleid.

Meerjarenbegroting

Hieronder is de vastgestelde meerjarenbegroting weergegeven en aangevuld met de werkelijke uitkomsten van 2018.

GBS De Wierde					
KALENDERJAAR	<u>Werkelijk</u> <u>2018</u>	<u>Begroting</u> <u>2019</u>	<u>Begroting</u> <u>2020</u>	<u>Begroting</u> <u>2021</u>	<u>Begroting</u> <u>2022</u>
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	1.051.089	1.074.539	1.064.941	999.608	931.815
3.2 Overige overheidsbijdragen	5.896	0	0	0	0
3.5 Overige baten	49.776	37.750	16.250	16.250	16.250
Totaal BATEN	1.106.762	1.112.289	1.081.191	1.015.858	948.065
4.1 Personele lasten	922.052	979.732	944.511	930.339	939.281
4.2 Afschrijvingen	25.891	31.202	37.519	38.166	39.303
4.3 Huisvestingslasten	56.760	43.650	40.500	40.500	40.500
4.4 Overige lasten	128.687	130.779	128.304	130.304	130.304
Totaal LASTEN	1.133.389	1.185.363	1.150.834	1.139.309	1.149.388
Saldo BATEN en LASTEN	-26.628	-73.074	-69.643	-123.451	-201.323
5.1 Financiële baten	10	100	100	100	100
5.2 Financiële lasten	-	-	-	-	-
Saldo FINANCIËLE BATEN en LASTEN	10	100	100	100	100
BEGROOT EXPLOITATIERESULTAAT	-26.618	-72.974	-69.543	-123.351	-201.223

Toelichting

De meerjarenbegroting is tot stand gekomen na overleg tussen de directie en de adviseurs van Preadyz en vastgesteld door het bestuur. De cijfermatige onderbouwing is gebaseerd op de jaarrekening 2017 en de realisatie tot en met oktober 2018. Daarnaast is rekening gehouden met de geformuleerde doelstellingen, activiteitenplannen en de beleidskeuzes, meerjaren investeringsplan en het onderhoudsplan.

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat de resultaten de komende jaren fors negatief oplopen. Het begrote resultaat over 2019 bedraagt € 72.974 negatief. De tekorten worden mede veroorzaakt door nog onzekere factoren wat betreft de personele inzet. Ook het overgaan naar een continuo-rooster met ingang van het schooljaar 2019-2020 heeft een negatief effect op het resultaat.

Vanaf 2019 blijft het resultaat van de begroting negatief. Dit wordt mede veroorzaakt door de verwachte daling in het aantal leerlingen en de bijbehorende daling in de rijksbijdragen.

Meerjarenbalans

Balans	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting
ACTIVA	2018	2019	2020	2021
Vaste activa				
<i>Immateriële VA</i>				
<i>Materiële VA</i>	110.651	139.713	166.188	191.526
<i>Financiële VA</i>	-	-	-	-
Totaal vaste activa	110.651	139.713	166.188	191.526
Vorderingen	138.270	138.270	138.270	138.270
Liquide middelen	697.221	595.185	499.167	350.478
Totaal vlottende activa	835.491	733.455	637.437	488.748
Totaal activa	946.142	873.168	803.625	680.274
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	452.243	385.519	326.476	213.625
Bestemmingsreserve huisvesting	50.248	50.248	50.248	50.248
Bestemmingsreserve privaat	324.105	317.855	307.355	296.855
Totaal Eigen vermogen	826.596	753.622	684.079	560.728
Voorzieningen	18.141	18.141	18.141	18.141
Langlopende schulden				
Kortlopende schulden	101.405	101.405	101.405	101.405
Totaal passiva	946.142	873.168	803.625	680.274

Toelichting

De resultaten van de meerjarenbegroting zijn in het eigen vermogen verwerkt. In de materiële vaste activa zijn de meerjaren investeringen en de afschrijvingen voor de komende jaren verwerkt. Het bestuur verwacht verder geen belangrijke mutaties in de voorzieningen. Het bestuur heeft geen plannen om de financieringsstructuur te wijzigen.

Verloop kengetallen tot en met 2021

	2018	2019	2020	2021
Personeel				
Totale personele bezetting in FTE	13,66	13,79	13,21	13,21
Management/directie in FTE	0,92	0,76	0,70	0,70
Onderwijzend personeel in FTE	11,35	11,83	11,51	11,51
Overige medewerkers in FTE	1,39	1,20	1,00	1,00
Leerlingen				
Leerlingaantal 1-10-t	193	178	158	152
Balans				
Weerstandsvermogen	74,7%	67,8%	63,3%	55,2%
Solvabiliteit	89,3%	88,4%	87,4%	85,1%
Liquiditeit (current ratio)	8,2	7,2	6,3	4,8
Huisvestingsratio	5,2%	4,0%	4,1%	4,3%
Exploitatie				
Rentabiliteit	-2,4%	-6,6%	-6,4%	-12,1%

Toelichting

De bovenstaande kengetallen geven de personele bezetting in Fte per 31-12-t exclusief vervanging weer. Het bestuur houdt op basis van de huidige instroom en geboortes in Winsum zelf rekening met krimp in het leerlingenaantal de komende jaren, tot 152 in 2021.

De financiële kengetallen zijn de komende jaren boven de daarvoor gestelde grenzen.

De vereniging heeft het beleid een buffer aan te houden voor de te verwachten investeringen. Zo zal er uitgaande van het huidige Meerjaren-onderhoudsplan in 2022 tenminste € 98.000,- nodig zijn voor investering in het groot onderhoud aan het schoolgebouw, daarop zijn we voorbereid. Mochten er zich in de komende jaren onvoorziene risico's voordoen, dan is de vereniging financieel krachtig genoeg om dit op te vangen.

6 De toekomst

6.1 Opsomming voor onze school relevante ontwikkelingen

In deze paragraaf geven we (in de wetenschap niet uitputtend te kunnen zijn) een opsomming van ontwikkelingen die we op verschillende niveaus zien plaatsvinden en die (mogelijk) van invloed zijn op het onderwijs en op onze school. In paragraaf 6.2 lichten we de belangrijkste daarvan uit.

Regionale en lokale ontwikkelingen

- krimp en vergrijzing, trek inwoners naar grotere kernen
- aardbevingsproblematiek + initiatieven/programma's om negatieve effecten te verminderen, zoals vereniging Kansrijke Groningers (inzet op ICT, natuur & techniek en ondernemerschap)
- meer samenwerkingsscholen -> verschuiving identiteit scholen
- fusie Noorderbasis/VGPONN, waardoor cluster van 34 scholen ontstaat
- ontwikkeling IKC in Winsum
- verandering rol bibliotheek (meer Taalonderwijs)
- herindeling gemeenten in nieuwe gemeente Het Hogeland (per 1/1/19)
- subsidie onderwijsbegeleiding door gemeente gestopt

ICT/Netwerksamenleving

- nieuwe communicatiekanalen en -technologieën, digitalisering op alle terreinen
- toename online/social mediagebruik, afname offline/persoonlijke communicatie
- toename prikkels/overprikkeling bij kinderen, meer burn-out onder jongeren
- verandering in informatieverwerking: vluchtiger leesgedrag, minder schrijven, minder diepgaande informatieverwerking, meer moeite met automatiseren, kinderen meer visueel ingesteld
- automatisering en robotisering, oude beroepen verdwijnen, nieuwe ontstaan
- nieuwe productietechnieken, zoals 3 D-printer, doen intrede
- privacy onder druk -> nieuwe privacywetgeving
- groei macht van data (big data) van internetbedrijven

Wereld & samenleving

- informalisering; wantrouwen in instituten en gezagsdragers
- minder duurzame relaties, meer gebroken gezinnen, meer maatschappelijke problematiek
- toenemende individualisering, toename eenzaamheid
- ontzuiling, secularisering
- versterking neo-liberaal gedachtengoed, maakbaarheidsdenken en sterke verantwoordings- en prestatiecultuur (onder mom van openheid en transparantie)
- meer diversiteit in gezinssamenstellingen en opvoedstijlen
- nieuwkomers, minder verdraagzaamheid t.a.v. vluchtelingen
- versterking polarisatie (arm/rijk, stad/platteland, allochtoon/autochtoon, klimaat)

- meer maatschappelijke problematiek, meer multi-problemgezinnen, groeiende jeugdzorg
- groeiende kloof digitaal geletterden en digitaal ongeletterden
- klimaatverandering, meer aandacht voor milieu en duurzaamheid/circulaire economie
- verschuiving seksuele moraal

Economie

- tekort vakmensen
- groeiende behoefte ICT-deskundigen
- internationalisering versus lokalisering
- meer online verkopen, minder winkelaanbod
- groeiende kloof arm-rijk
- meer tweeverdieners, groeiend gebruik kinderopvang
- meer mensen met meerdere banen, minder lange dienstverbanden
- werken = leven lang leren

Onderwijs en zorg

- digitalisering, toename gebruik ICT, veranderende rol leerkracht
- toetscultuur ter discussie, meer aandacht voor belang brede ontwikkeling
- lerarentekort, slecht imago onderwijs
- werkdrukdiscussie
- kloof salariering PO-VO
- ondervertegenwoordiging meesters in PO
- hoog burnout-percentages onder leerkrachten
- wordt gewerkt aan nieuw curriculum
- meer IKC's
- functioneren Passend Onderwijs en functioneren samenwerkingsverbanden ter discussie
- groei kosten Jeugdzorg

Overheid

- niet voldoende middelen om huidige systemen onderwijs en zorg in stand te houden
- te weinig capaciteit uitvoeringsorganisaties (w.o. UVW)
- schaalvergroting/gemeentelijke herindeling
- politiek wil meer aandacht voor burgerschapsonderwijs
- neo-liberaal gedachtengoed wordt steeds dominanter
- toename populisme
- versterking bemoeienis overheid met opvoeding
- bijzonder onderwijs ter discussie
- streven: minder regels, praktijk: versterking systemen
- nieuwe wetgeving in de maak voor verantwoordelijkheid gemeente bij renovatie

6.2 Toelichting van enkele relevante ontwikkelingen

Kennis- en netwerksamenleving

De samenleving verandert in hoog tempo van een industriële samenleving naar een kennis- en netwerksamenleving. We zitten niet alleen in een tijdperk van veranderingen, maar in een verandering van Tijdperk (J. Rotmans). De samenleving zoals die is gevormd tijdens de industrialisatie transformeert in een (ICT)netwerksamenleving met andere manieren van communiceren en ook andere waarden. Ook in het onderwijs vindt deze transitie plaats. Ons onderwijssysteem, dat nog grotendeels dateert uit het industriële tijdperk, moet passend worden gemaakt bij de netwerksamenleving. Het curriculum van scholen staat ter discussie, het leerklasjaarsysteem lijkt niet meer te passen, van leerkrachten worden andere competenties verwacht. Het onderwijs is bezig met een grondige verbouwing. En ondertussen blijft de winkel gewoon open en krijgen kinderen les. Dit alles zorgt voor extra werkdruk.

ICT is niet meer weg te denken. Het onderwijs, dat tot taak heeft kinderen toe te rusten voor een plek in de samenleving, staat daarmee voor de uitdaging voldoende aansluiting te blijven houden met de samenleving en de ontwikkelingen die daarin plaatsvinden en kinderen die dingen te leren die ze nodig hebben in de 21^e eeuw. Kennis is overal beschikbaar. Voor het verkrijgen ervan wordt de rol van de leerkracht misschien wat minder belangrijk. Zijn/haar rol wordt meer kinderen helpen/leren om te gaan met de overvloed aan informatie die hen ter beschikking staat en op hen afkomt via allerlei media. De rol van de leerkracht verandert. Een belangrijke taak van het onderwijs is kinderen te leren hoe om te gaan met de toenemende complexiteit van de samenleving. Dat vraagt om hogere orde denken. Ook van leerkrachten. En meer investeringen in ICT dan in het verleden. Omdat de rol van ICT steeds belangrijker wordt in het onderwijs, hebben we een ICT-beleidsplan (periode 2015-2019), waarin onze visie op de inzet van ICT in de schoolorganisatie is verwoord en vertaald in concrete maatregelen. De ontwikkelingen volgen elkaar echter in zo'n rap tempo op, dat een plan voor een periode van vier jaar niet volstaat. De huidige samenleving vraagt om een continue monitoring van ontwikkelingen en jaarlijkse bijsturing van plannen.

Individualisering versus verbinding

Ook in sociaal opzicht wordt onze samenleving complexer. De samenleving neemt steeds meer afscheid van het door ons gekoesterde 'concept' gezin. Ook de overheid neemt steeds meer het individu als uitgangspunt in plaats van het gezin. Wij zien vanuit onze christelijke levensbeschouwing het gezin als een belangrijke verbindende factor in de samenleving. Het gezin zou een veilige plek moeten zijn voor kinderen om in op te groeien. Helaas is dat het steeds minder vaak. Ook binnen onze geledingen zien we een toename van het aantal echtscheidingen. Een scheiding heeft vanzelfsprekend een grote impact op het leven van kinderen. Doordat de thuissituatie voor steeds meer kinderen minder stabiliteit biedt, wordt de druk op scholen groter om opvoedkundige taken op te pakken. Dit zijn echter zaken die alleen effectief kunnen worden opgepakt in partnerschap met ouders, is onze overtuiging. De school kan deze verantwoordelijkheid niet overnemen. Daarom willen wij (zoals gezegd) nog meer dan in het verleden inzetten op dit partnerschap.

Meer gepersonaliseerd onderwijs

De inzet van ICT in het onderwijs maakt het mogelijk om veel meer adaptief onderwijs te geven (aansluitend bij het niveau van kinderen). In het kader van Passend Onderwijs juichen we dit toe, maar we willen geen individueel onderwijs. Een samenleving heeft het nodig dat mensen in verbinding met elkaar leven. De sociale vorming van kinderen zien we als een belangrijk taak van de school. Dat kan alleen als kinderen in een groep op elkaar betrokken zijn en samenwerken. Daarom zetten we in op een gezonde balans.

Passend onderwijs: van de gemiddelde leerling naar die ene leerling

Onder Rutte II is de wet Passend Onderwijs ingevoerd. Alle leerlingen moeten een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en hun mogelijkheden. Scholen bieden daarom extra hulp aan leerlingen die dit nodig hebben, zoals kinderen met leer- of gedragsproblemen. Met passend onderwijs wil de overheid bereiken dat:

- alle kinderen een passende plek in het onderwijs krijgen;
- een kind naar een 'gewone' school gaat als dat kan;
- een kind naar het speciaal onderwijs gaat als intensieve begeleiding nodig is;
- scholen de mogelijkheden hebben voor ondersteuning op maat;
- de mogelijkheden en de onderwijsbehoefte van het kind bepalend zijn, niet de beperkingen;
- kinderen niet meer langdurig thuis komen te zitten.

De invoering van Passend Onderwijs heeft tot gevolg dat budgetten niet meer leerlinggebonden zijn. Het schoolbestuur krijgt één bedrag vanuit het samenwerkingsverband, waaruit de extra zorg moet worden bekostigd voor alle kinderen van het schoolbestuur die extra ondersteuning behoeven. Schoolbesturen die meer dan 2% van de kinderen doorverwijzen naar het speciaal onderwijs, krijgen hiervoor een rekening gepresenteerd.

De organisatie van Passend Onderwijs verloopt via samenwerkingsverbanden van schoolbesturen in een regio. Onze school maakt deel uit van Samenwerkingsverband 20.01. Bij de verantwoording is het aantal ontwikkelingsperspectieven dat een school heeft opgesteld tot nu toe een belangrijke indicator voor de welbesteding van de middelen. We streven naar een wat bredere benadering in de verantwoording, die bijdraagt aan de bedoeling van Passend Onderwijs: voor ieder kind op school zo passend mogelijk onderwijs.

Privacywetgeving

In mei 2018 is de nieuwe Europese Privacywetgeving van kracht gegaan. Als school hebben we ons eigen privacybeleid tegen het licht gehouden en op een aantal punten aangescherpt. Tegelijk zien we in de implementatie van de AVG ook risico's. De AVG versterkt de individualisering in de samenleving. We zien de school als een leef- en leergemeenschap waarin het elkaar kennen, zien en kunnen vinden van groot belang is. Bij de implementatie van de AVG vinden we het dan ook van belang om (in overleg met de stakeholders) hier een goede balans in te vinden.

Lerarentekort

Als school moeten we rekening houden met een tekort aan leraren op korte termijn. Veel

scholen lopen hier al tegenaan. Op dit moment hebben wij nog geen last van een tekort. Ook het tijdig organiseren van invalkrachten is tot nu toe steeds gelukt. Toch houden we er rekening mee dat dit ook voor onze school in de toekomst lastiger kan worden. Er is momenteel veel aandacht voor de aantrekkelijkheid van het beroep van leerkracht door vermindering van de werkdruk, vergroting van het werkplezier en een betere beloning. Als bestuur zien we het als onze verantwoordelijkheid de voorwaarden te scheppen waarmee leerkrachten met plezier en passie hun werk kunnen doen. Het beroep van leerkracht is de laatste jaren complexer geworden. De competenties die nodig zijn, zijn veranderd. Ook is het tempo behoorlijk toegenomen en daarmee de kans op uitval van leerkrachten. Het is de uitdaging voor het onderwijs om deze leerkrachten die voor het pedagogisch klimaat heel waardevol kunnen zijn niet af te schrijven, maar een voor hen passende plek te vinden in de organisatie van het onderwijs, waar ze alsnog een waardevolle bijdrage kunnen leveren. In de sector is dit nog niet goed geregeld, waardoor veel kennis en ervaring verdwijnt.

Duurzaamheid en energie

Bij toekomstgericht onderwijs hoort ook toekomstgerichte, duurzame huisvesting en een actieve bijdrage van de school aan verduurzaming van de samenleving. Omdat het schoolbestuur tot nu toe weinig gehoor vond bij de gemeente heeft het schoolbestuur eind 2018 besloten om in 2019 op eigen kosten een eerste belangrijke stap te zetten in verduurzaming van het schoolgebouw. Het schoolbestuur zal er bij de gemeente op blijven aandringen haar aandeel te nemen in verduurzaming van de onderwijshuisvesting. Daarnaast valt op dat mensen (vooral in stedelijke gebieden) steeds meer vervreemden van hun natuurlijke leefomgeving. Wij zien het als taak om kinderen verantwoordelijkheid voor het milieu en hun leefomgeving mee te geven door veel met de kinderen naar buiten te gaan en deel te nemen aan natuureducatieprojecten in de regio.

Verantwoordelijkheid onderhoud & renovatie

Sinds 1 januari 2015 zijn schoolbesturen verantwoordelijk voor het onderhoud van schoolgebouwen. Wat bij de nieuwe wetgeving niet geregeld is, is wie verantwoordelijk is voor renovatie. Hierdoor is dit een terugkerende discussie tussen schoolbesturen en gemeenten. Een wetswijziging is in voorbereiding, maar laat nog wel even op zich wachten. Ons gebouw is aan vernieuwbouw/renovatie toe, maar de gemeente (Winsum) zag hier voor de herindeling op 1 januari 2019 voor zichzelf geen rol weggelegd. Mogelijk dat de nieuwe gemeente Het Hogeland hierin een andere koers gaat varen...

Krimp

Door de daling van het aantal geboorten gaan de komende jaren steeds minder kinderen naar de basisschool. Dit heeft gevolgen voor scholen in het basis- en voortgezet onderwijs. In het basisonderwijs is de daling nu al merkbaar. Naast het feit dat er steeds minder kinderen worden geboren, trekken ook steeds meer mensen naar de Randstad. Hierdoor krimpt de bevolking in de randgebieden van Nederland. Vooral in Groningen, Zuid-Limburg en Zeeland. Dit heeft tot gevolg dat voorzieningen zoals onderwijs, zorg en cultuur onder druk komen te staan. Prognoses in het basisonderwijs laten een gemiddelde daling zien van 9% tot 2020.

Wat onze school betreft zijn de prognoses nog relatief gunstig. In onze regio is sprake van krimp. Tot nu toe zien wij daarvan nog niet de gevolgen in de leerlingenaantallen, maar de verwachting is wel dat het aantal leerlingen op korte termijn gaat dalen. De aardbevingsproblematiek in de regio maakt dat de leefbaarheid nog meer onder druk komt te staan. DUO gaat er in haar prognoses echter vanuit dat na een aanvankelijke daling van leerlingen op onze school na 2023 weer een stijging te verwachten is, waarschijnlijk vanwege het feit dat Winsum in de regio nog één van de kerndorpen is.

Ontwikkelingen rond identiteit

Al langere tijd wordt in de politiek gesproken over de toekomst van het bijzonder onderwijs. Er zijn partijen die dit graag afschaffen, terwijl het merendeel van de ouders nog steeds kiest voor bijzonder onderwijs. Het lijkt daarmee dus vooral een politiek issue. Het is van belang deze discussie te blijven volgen. We doen dat actief door deel te nemen aan het project 'Project Identiteit als sterk merk' van de LVGS (Landelijk Verband van Gereformeerde Schoolverenigingen).

Voor de borging van de christelijke identiteit van scholen door middel van kerklidmaatschapseisen is binnen het gereformeerd onderwijs steeds minder draagvlak. Met het opstellen van een identiteitsdocument in 2014 hebben we hier als schoolbestuur enigszins op voorgesorteerd. In 2018 hebben de meeste gereformeerde scholen deze 'kerkeis' uit hun statuten gehaald. Als bestuur zijn we voornemens om de statuten van de school hier in 2019 ook op aan te passen.

In het algemeen christelijk onderwijs en zeker in onze regio zien we dat steeds meer openbare en christelijke scholen samengaan als samenwerkingsschool. Een deel van deze scholen fuseert na verloop van tijd tot een school waardoor een nieuwe identiteit ontstaat, waarin weliswaar meer aandacht is voor levensbeschouwingen dan op openbare scholen, maar waarin niet les wordt gegeven vanuit één specifieke levensbeschouwing. In kleinere dorpen rond Winsum, zoals Sauwerd, wordt tegelijk het appél op ouders in het dorp groter om hun kind naar de school in het dorp te laten gaan om daarmee te voorkomen dat de laatste school uit het dorp verdwijnt.

Bestuursgericht toezicht Inspectie

Sinds 1 augustus 2017 houdt de onderwijsinspectie bestuursgericht toezicht. Dit houdt in dat het bestuur (en niet de schoolleider) gesprekspartner is voor de inspectie in het gesprek over de kwaliteit van het onderwijs. Deze ontwikkeling in combinatie met het feit dat het eerder gekozen toezichtmodel op onze school 'te zwaar' werd bevonden, heeft het bestuur doen besluiten toe te werken naar een nieuwe bestuursstructuur, waarbij het bestuur van ouders toezichthoudend wordt en de directie de bestuurstaken uitvoert. Dit proces is in 2018 begeleid door adviseurs van Verus en wordt tijdens de ALV in 2019 geformaliseerd met een statutenwijziging.

6.2 Risico- en kansenparagraaf

Een risico-paragraaf waarin onzekerheden en ontwikkelingen beschreven worden is een verplicht onderdeel van een Bestuursverslag. Vanuit financieel perspectief zorgen

onzekerheden en nieuwe ontwikkelingen vaak voor extra kosten en dus financiële risico's, maar dezelfde ontwikkelingen kunnen ook kansen bieden voor kwaliteitsverbetering. Door pro-actief gericht te zijn op de positieve kanten van nieuwe ontwikkelingen kunnen soms ook oude belemmeringen voor strategisch beleid worden weggenomen en valt soms ook nog onverwacht (financieel) voordeel te behalen. We vinden het daarom van belang niet alleen te focussen op risico's maar eveneens op de kansen die ontwikkelingen met zich meebrengen.

Ontwikkelingen leerlingenaantallen

De belangrijkste financieel onzekere factor voor scholen in het algemeen en dus ook voor onze school betreft de ontwikkeling van de leerlingaantallen. Dit komt doordat de bekostiging van scholen grotendeels gebaseerd is op leerlingenaantallen. Al jaren is de verwachting dat het leerlingenaantal zal dalen, maar tot nu toe blijken de aantallen steeds mee te vallen.

De afgelopen tien jaar schommelde het aantal leerlingen steeds tussen 180 en 200 leerlingen. Het aantal leerlingen bedroeg op 1 oktober 2017 182. Op 1 oktober 2018 was dit aantal 193. De verwachting is dat het leerlingenaantal op termijn wel wat zal afnemen. In 2020 is een sterke daling te zien; er gaat dan een grote groep (van 32 leerlingen) van school. Hierna de prognoses voor de komende jaren, zoals gebruikt in de meerjarenbegroting 2019-2022. Deze prognose is behoudend. (Deze is bij het opstellen van het formatieplan al iets naar boven bijgesteld: 158 leerlingen in 2022).

Teldatum	Begroting 2019-2022
1-10-2018	193
1-10-2019	178
1-10-2020	158
1-10-2021	152
1-10-2022	149

Overige risico's waar we rekening mee houden:

- lerarentekort -> bedreiging continuïteit -> ruime flexibele schil nodig
- extra kosten door langdurige ziektes icm beperkte flexibiliteit/capaciteit UWV -> inschakelen professionele begeleiding bij langdurige ziektes
- politieke beslissingen en cao-afspraken, die dikwijls met terugwerkende kracht worden ingevoerd -> hierop valt moeilijk te anticiperen
- stijgende onderhoudskosten huisvesting (onze school staat tevens in het aardbevingsgebied) -> aandringen bij gemeente op nieuw integraal Huisvestingsplan, waar renovatie in wordt opgenomen
- (vrijwilligers)bestuur in combinatie met vernieuwd toezicht inspectie -> wijziging bestuursstructuur formaliseren + deelname bestuurlijke audittrajecten
- aansprakelijkheid in kader van privacywetgeving -> doorlopend aandacht voor zorgvuldige omgang met persoonlijke informatie o.a. dmv zorgvuldigheidsverklaring

Kansen:

- subsidies voor tegengaan lerarentekort en investering in onderwijskwaliteit -> benutten voor scholing onderwijsassistenten tot leerkracht, vervanging Schoolleiders bij het volgen van academische opleiding
- deelname aan Kansrijke Groningers (versterking ICT, Natuur & Techniek en ondernemerschap in het onderwijs)
- versterking samenwerking Onderwijs-Jeugdzorg (gaat nu via gemeenten onevenredig veel geld naartoe) -> aandringen op pilotprojecten

6.3 Belangrijke bestuurlijke voornemens en besluiten

Meer passend onderwijs

Hoewel Passend Onderwijs voor ieder kind onze ambitie was in het Strategisch Beleidsplan 2015-2019 blijkt dit in de praktijk te hoog gegrepen binnen het bestaande schoolsysteem en de huidige bekostiging. We streven er echter wel naar het onderwijs zo passend mogelijk maken voor ieder kind en zijn bereid om waar nodig het systeem aan te passen om dit te realiseren (in plaats van het kind aan te passen aan het systeem). Passend Onderwijs is in onze visie alleen te realiseren als de ontwikkeling van kinderen niet wordt afgemeten aan 'de gemiddelde leerling', maar dat de focus ligt op de mogelijkheden van het individuele kind en hoe die verder te ontwikkelen.

Verandering bestuursstructuur

Zoals eerder genoemd is het bestuur bezig met wijziging van de bestuursstructuur. Dit zal eerste helft 2019 worden geformaliseerd.

Verandering borging identiteit en toelatingsbeleid

De bij de LVGS aangesloten scholen bezinnen zich op de wijze waarop ze invulling geven aan de levensbeschouwelijke identiteit van de school. Wij zijn nauw bij dit proces betrokken. Dit leidt mogelijk tot een herformulering en een andere wijze van borging van de christelijke identiteit in het toelatings- en aannamebeleid, waarvoor overigens een aanpassing van de statuten nodig is. Deze zal de eerste helft 2019 geformaliseerd worden.

Meer toekomstbestendig maken huidige locatie

Zoals eerder genoemd is in de eerste helft van 2018 een nieuw meerjarenonderhoudsplan opgesteld, waarin ook aanpassingen aan het gebouw worden meegenomen die het gebouw meer toekomstbestendig maken. De werkzaamheden worden in de eerste helft van 2019 uitgevoerd. Ook daarna zal het bestuur er bij de (nieuwe) gemeente (Het Hogeland) op blijven aandringen een bijdrage te leveren aan verduurzaming/toekomstbestendig maken van de onderwijshuisvesting.

Onderzoek organisatie lestijden en pauzes ten behoeve van pedagogisch klimaat

In het voorjaar 2018 is een werkgroep (twee ouders, twee leerkrachten, een TSO-coördinator en directie) gestart met een onderzoek naar de vraag op welke wijze lestijden/pauzes de komende jaren het beste georganiseerd kunnen worden met het oog op een goed pedagogisch klimaat op school. De wijziging zal met ingang van het schooljaar 2019-2020 worden doorgevoerd.

Bezinning eenpitterschap

Ondanks het feit dat de afgelopen jaren er veel fusies in het basisonderwijs hebben plaatsgehad liggen er bij De Wierde geen plannen om daartoe over te gaan.

Het eenpitterschap heeft natuurlijk voor- en nadelen. We vinden het belangrijk om regelmatig (tenminste eens per jaar) met elkaar de vraag op tafel te leggen of het eenpitterschap nog de beste vorm is voor onze school om invulling te geven aan onze missie en goed onderwijs te leveren. Er zijn drie belangrijke randvoorwaarden om zelfstandig (als eenpitter) verder te kunnen gaan:

1. voldoende bestuurskracht;
2. een goed management;
3. een financieel gezonde organisatie.

Het bestuur is voornemens om voor- en nadelen van eenpitterschap in relatie tot actuele ontwikkelingen nauwkeuriger in kaart te brengen en te borgen om daarmee in de toekomst in veranderende omstandigheden telkens een goede afweging te kunnen maken en niet slechts te sturen op onderbuikgevoel. Het eenpitterschap mag geen doel op zich zijn, evenmin als fuseren. Ongeacht organisatievorm vinden we samenwerking belangrijk. Daarbij willen (en kunnen we) ook brengen en niet alleen halen.

Nieuw strategisch schoolplan 2019-2024

Voor de komende vier jaar zal door de directie met bestuurstaken in de eerste helft van 2019 in samenspraak met alle stakeholders een nieuw Strategisch Schoolplan worden opgesteld, waarin op basis van gesignaleerde kansen en bedreigingen, sterktes en zwaktes een koers wordt uitgezet voor de komende vier schooljaren.

7 Overige informatievereisten

7.1 Horizontale verantwoording

De lijnen tussen bestuur, directie en teamleden zijn kort. De teamleden worden bijgepraat over het beleid en andere bestuurszaken via teaminfo's per e-mail en tijdens maandelijkse teamvergaderingen. De ouders worden twee keer per maand door de directie geïnformeerd over belangrijke zaken door middel van een digitale nieuwsbrief en daarnaast regelmatig door leerkrachten via de Parro-app, die in het schooljaar 2018-2019 in gebruik is genomen. Tenminste eens per jaar vindt er een algemene ledenvergadering (ALV) plaats, vaak gekoppeld aan een actueel thema. Daarnaast zijn teamleden en ouders vertegenwoordigd in de medezeggenschapsraad (MR), die actief meedenkt over nieuw beleid en instemmings- en adviesbevoegdheden heeft. Bij belangrijke ontwikkelingen (zoals het onderzoek Lestijden en Pauzes) wordt de MR gevraagd een lid af te vaardigen in de werkgroep, zodat de MR aan de voorkant kan adviseren over nieuw beleid en niet pas achteraf.

7.2 Klachtenregeling

Mochten ouders met een eventuele klacht bij teamleden en het management onvoldoende gehoor vinden, dan kunnen ze gebruik maken van de Klachtenregeling van de school. De gegevens van de algemene klachtencommissie en de klachtencommissie voor gereformeerd primair en voortgezet onderwijs zijn opgenomen in de schoolgids. Er is in 2018 geen gebruik gemaakt van deze regeling.

7.3 Naschoolse en tussenschoolse opvang

Sinds september 2011 is er sprake van betaalde tussenschoolse opvang (TSO). Het bestuur is verantwoordelijk voor toezicht op de TSO en heeft een lid afgevaardigd naar de TSO-commissie. In het voorjaar 2018 is een werkgroep van ouders, leerkrachten, TSO-coördinator en directie een onderzoek gestart naar mogelijkheden om het pedagogisch klimaat te versterken door een andere wijze van organisatie van de pauzes en de lestijden. Eind 2018 heeft de werkgroep aan het bestuur een advies uitgebracht, dat met ingang van het schooljaar 2019-2020 uitgevoerd gaat worden.

7.4 Prestatiebox

Met ingang van het schooljaar 2011/2012 is de Prestatiebox ingevoerd. Met de Prestatiebox wordt lumpsumgeld met een specifiek doel ontvangen. Deze doelen hebben vooral een innovatief karakter. Het gaat dan om richting te geven aan nieuw beleid. De minister heeft in het kader van de bestemmingsbox € 34.273 beschikbaar gesteld voor het kalenderjaar 2018. Dit bedrag is bedoeld voor onder meer taal en rekenen, wetenschap en techniek, talentontwikkeling en voor de professionalisering van leerkrachten en schoolleiders. De prestatieboxgelden zijn in 2018 besteed voor onder andere scholing personeel, ontwikkeling ICT, culturele activiteiten en excursies.

7.5 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Duurzaamheid en eerlijke handel vinden we belangrijke thema's. Het inkopen van Fair Trade koffie en thee en hergebruik van afgeschreven middelen zijn hier voorbeelden van. We streven naar duurzame relaties met onze leveranciers op basis van kwaliteit en vertrouwen. We zijn een maatschappelijke organisatie, dat ligt in onze missie verankerd. Daarom willen we als schoolbestuur en -organisatie een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de buurt, het dorp en de regio waar onze school zich bevindt. Bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat ook de buurt gebruik kan maken van het vernieuwde schoolplein en deel te nemen aan het door de gemeente geïnitieerde overleg met maatschappelijke organisaties over de leefbaarheid in de gemeente. Ook het zoveel mogelijk lokaal inkopen van (kwalitatief goede) producten en diensten past wat ons betreft bij Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

7.6 Code Goed Bestuur in het primair onderwijs

Bij de invoering van de Code Goed bestuur is door ons schoolbestuur gekozen voor de optie waarbij vanuit de algemene ledenvergadering (ALV) een Commissie van Toezicht (CvT) in het leven wordt geroepen. Daardoor kon het bestuur ongewijzigd blijven wat betreft taken en bevoegdheden. Ditzelfde gold ook voor de directie. Vanwege het vernieuwde toezicht vanuit de inspectie heeft het bestuur besloten om het bestuur te transformeren van een uitvoerend naar een toezichthoudend bestuur. De in 2017 ontstane vacatures in de CvT zijn daarom niet meer ingevuld. In 2018 is dit proces in gang gezet onder begeleiding van adviseurs van Verus en zal voor de zomer 2019 naar verwachting worden geformaliseerd middels een statutenwijziging tijdens de jaarlijkse ALV.

Er is in het voorjaar van 2015 een Strategisch Beleidsplan opgesteld. Deze bestaat uit een beschrijving en analyse van de uitgangssituatie en het strategisch beleid voor de periode 2015-2019.

7.7 Risicobeheersings- en controlesysteem

Een organisatie moet beschikken over een intern risicobeheersings- en controlesysteem. Dit systeem moet de realisatie van doelstellingen bewaken, ervoor zorgen dat de financiële verslaglegging betrouwbaar is en wet- en regelgeving wordt nageleefd. We onderkennen het belang van een goede opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. Het systeem moet kunnen meebewegen met maatschappelijke veranderingen en de steeds hogere eisen die de organisatie zelf stelt. Mede om die reden zal het interne risicobeheersings- en controlesysteem de komende jaren verder worden uitgebreid en gecompleteerd.

Het interne risicobeheersingssysteem moet bestaan uit:

- de planning- en controlecyclus;
- periodieke strategische risicoanalyses;
- de Letter of Representation: hierin wordt de betrouwbaarheid van de financiële rapportage expliciet door het verantwoordelijke management bevestigd: beheersing processen vastgelegd in AO, evaluatie van deze processen, bevoegdheden, verantwoordelijkheden;
- verantwoorden d.m.v. managementrapportage, jaarverslag;
- aanbieden scholing d.m.v. nascholingsplan. Elk jaar wordt een nascholingsplan opgesteld. Daarin worden de teambrede cursussen beschreven. Daarnaast is het voor de individuele leerkracht mogelijk om persoonsgebonden scholing te volgen. Wanneer de scholing ook in het belang van school is kunnen de kosten worden gedeclareerd;
- naleven wet- en regelgeving. De school wordt door de onderwijsinspectie gecontroleerd op de naleving van de wet- en regelgeving.

7.8 Bestuursverklaring

Het bestuur, bestaande uit zeven leden, bestuurt op hoofdlijnen. Er zijn in 2018 meerdere zaken aan de orde geweest, waarop we visie moesten ontwikkelen of waarover we besluiten moesten nemen. Het bestuur heeft in 2018 maandelijks vergaderd. De directie is hierbij gedeeltelijk aanwezig. Ook is er een algemene ledenvergadering belegd.

De volgende personen namen deel in het bestuur 2018 (tot de ALV):

Gerard Berghuis (voorzitter)

Janetta Meijering (secretaris)

Patrick Norg (penningmeester)*

Sjoukje van Warners (algemeen)

Hans Mossel (algemeen, huisvesting)

Marjo Jagersma (algemeen, onderwijs)*

Jitze van der Vinne (algemeen, identiteit)

* In de loop van 2018 ontstonden in het bestuur twee vacatures. Deze zijn inmiddels ingevuld.

De bestuursleden ontvingen geen beloning.

7.9 Verslag Toezichthoudend Orgaan

Per 1 augustus 2011 is een (onbezoldigde) Commissie van Toezicht (CvT) geïnstalleerd. De CvT kreeg tot taak om toezicht te houden op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken bij het bestuur van de Gereformeerde Schoolvereniging 'Westernieland e.o.'. De CvT moest erop toezien dat het gevoerde beleid overeenkomt met wettelijke, statutaire en andere voorschriften en dat de continuïteit wordt gewaarborgd. De CvT hanteerde de uitgangspunten van de Code Goed Bestuur primair onderwijs. Daarnaast vervulde de CvT de klankbordfunctie wanneer het bestuur hier om vraagt.

Het bestuur is in 2017 een proces gestart om te komen tot een nieuwe bestuursstructuur. Aanleiding was het door de inspectie ingevoerde bestuursgerichte toezicht in combinatie met het feit dat het eerder gekozen toezichtmodel (met een Commissie van Toezicht (CvT) uit de Algemene Ledenvergadering (ALV) in de praktijk voor onze schoolorganisatie niet goed bleek te werken. De nieuwe bestuursstructuur – waarbij wordt gewerkt volgens het model van toezichthoudende bestuursleden en een directeur met mandaat – wordt ingevoerd om de scheiding tussen de functies van toezicht houden en besturen (verder) te versterken waarbij ook het toezicht op een andere, meer effectieve wijze wordt ingevuld. Toen in 2017 twee vacatures ontstonden in de CvT zijn met het oog op de voorgenomen wijziging van bestuursstructuur deze vacatures niet meer ingevuld.

In 2018 had de school formeel nog één persoon van de Cie van Toezicht als toezichthouder. Zij is door het bestuur op de hoogte gehouden, maar is in de praktijk niet meer als zodanig actief geweest. In het voorjaar van 2018 hebben bestuur en directie onder begeleiding van Governance-adviseurs van Verus stappen gezet richting

een nieuwe bestuursstructuur, waarbij het bestuur overgaat van uitvoerend (wat ze in de praktijk al niet meer was) naar toezichthoudend. Er is in het voorjaar van 2018 een Bestuurlijk en een Intern Toezichtskader opgesteld. Vanaf de start van het schooljaar 2018-2019 is het bestuur gaan werken volgens de nieuwe bestuursstructuur. Op de ALV in juni 2019 wordt deze structuur geformaliseerd met een statutenwijziging.